

Informasjon i samsvar med kravene i kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3)

31. desember 2017 - Valdres Sparebank

INNHOLDSFORTEGNELSE

INFORMASJON I SAMSVAR MED KRAVENE I KAPITALKRAVSFORSKRIFTENS DEL IX (PILAR 3)	0
1. Innledning og formål med dokumentet	2
2. Konsolidering	2
2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv.....	2
3. Kapitalkrav	3
3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav	3
3.2 Bufferkrav.....	4
3.3 Uvektet kjernekapitalandel.....	4
4. Kredittrisiko og motpartsrisiko	4
4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	6
4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	6
4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	7
4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	8
4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	8
4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	9
4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater	9
5. Egenkapitalposisjoner.....	10
6. Renterisiko.....	10
7. Styring og kontroll av risiko.....	11
8. Standardiserte skjemaer for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital.....	15

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3). Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2017 med mindre annet fremgår. Tall oppgitt i tusen kroner.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2. KONSOLIDERING

2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Tabellene gir en oversikt over selskaper som ikke er konsolidert og hvor investeringen ikke er fratrukket i ansvarlig kapital:

Selskaper som ikke er konsolidert og hvor investeringen heller ikke er fratrukket i ansvarlig kapital

Navn	Antall aksjer	Bokført verdi	Eierandel	Andel av stemmerett	Forretnings-kontor	Type virksomhet
Valdres Eiendomskontor	1.199	2.008	66,66 %	66,66	Nord-Aurdal	Eiendomsmegling
Sum	1.199	2.008				

3. KAPITALKRAV

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag.

Kapitaldekning	2017	2016
Sparebankens fond	197 936	101 955
Gavefond	100	-
Sum egenkapital	198 036	101 955
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-5 800	-3 733
Sum ren kjernekapital	192 236	98 221
Sum kjernekapital	192 236	98 221
Sum tilleggskapital	-	-
Netto ansvarlig kapital	192 236	98 221
	2017	2016
Eksponeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)		
Stater		
Lokal regional myndighet	4 622	2 405
Institusjoner	1 608	4 244
Foretak	123 988	43 063
Pantsikkerhet eiendom	570 411	279 706
Forfalte engasjementer	20 309	8 554
Obligasjoner med fortrinnsrett	5 909	2 203
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	19 387	5 182
Andeler i verdipapirfond	5 313	7 462
Egenkapitalposisjoner	29 376	16 057
Øvrige engasjementer	97 284	54 815
Ansvarlig kapital i andre finansinst.	-5 800	-3 733
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	872 407	419 958
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	81 192	42 778
Sum beregningsgrunnlag	953 599	462 735
Kapitaldekning i %	20,16 %	21,23 %
Kjernekapitaldekning	20,16 %	21,23 %
Ren kjernekapitaldekning i %	20,16 %	21,23 %

Fra 01.01.2018 må banken konsolidere sin eierandel i samarbeidsgruppen Eika Gruppen AS og Eika Boligkreditt AS. Forholdsmessig konsolidering av eierinteresser vil anslagsvis gi en nedgang i ren kjernekapital på 1,5 %. En innføring av SMB-rabatt er estimert å gi en bedring på 1,3 % på kjernekapitaldekningen.

3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2017 et kombinert kapitalbufferkrav på 71 520 tusen kr:

Buffertype	Krav til ren kjernekapital pr 31.12.2017 i tusen kr
Bevaringsbuffer	23.840
Systemrisikobuffer	28.608
Motsyklisk buffer	19.072
Kombinert bufferkrav	71.520

Banken har 149 324 tusen kroner i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital med og uten overgangsordninger delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster i kapitaldekningsoppgaven, justert for konverteringsfaktorer (iht i CRR artikkel 429, nr 10).

Uvektet kjernekapitalandel	
Uvektet kjernekapitalandel (Kapital som kvalifiserer som kjernekapital)	10,35 %
Uvektet kjernekapitalandel (Inkludert kjernekapital omfattet av overgangsregler)	10,35 %

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 Definisjon misligholdte engasjement:

Et engasjement anses som misligholdt når låntaker ikke har betalt forfalte terminer innen 90 dager etter terminforfall, eller forfall etter at rammekreditten eller kontoen ble overtrukket.

Et engasjement anses for å være tapsutsatt selv om det ikke enda er misligholdt når det er identifisert objektive bevis på verdifall.

Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer observerbare data institusjonen har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- Vesentlige finansielle problemer hos debitor
- Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller i andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor

- Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling.
- Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd.

Objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall omfatter observerbare data som fører til en målbar reduksjon i estimerte fremtidige kontantstrømmer fra utlånsgruppen, herunder:

- Negative endringer i betalingsstatus til debitorer i utlånsgruppen, eller
- Nasjonale eller lokale økonomiske forhold som korrelerer med mislighold i utlånsgruppen.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Individuelle nedskrivninger på utlån foretas når det foreligger objektive bevis for at et eller flere lån har verdifall og dette reduserer estimerte fremtidige kontantstrømmer. Reduksjonen i kontantstrømmene må kunne estimeres pålitelig. Det foretas avsetning for garantiforpliktelser dersom det er sannsynlig at forpliktelsen vil komme til oppgjør.

Ved mislighold vurderes kundens samlede engasjement. Låntakers tilbakebetalingsevne og sikkerheter avgjør om et tap må påregnes. Sikkerheten vurderes til antatt laveste realisasjonsverdi på beregningstidspunktet, med fradrag for salgskostnader. Dersom det foreligger objektive bevis på verdifall på bankens fordringer, føres dette som individuelle nedskrivninger.

Identifiseringen av tapsutsatte engasjement tar hovedsakelig utgangspunkt i tapshendelser som foreligger på balansedagen, men objektive bevis på manglende fremtidig oppgjørsevne hos debitor vurderes også. Banken foretar kvartalsvis vurderinger av engasjement.

Nedskrivning av grupper av utlån foretas dersom det foreligger objektive bevis for verdifall i den aktuelle utlånsgruppen.

Gruppevise avsetninger er gjort med bakgrunn i bankens kredittpolicy, risikoklassifiseringssystem og basert på en analyse av risiko og historiske tall.

Alle engasjementer blir fulgt opp månedlig ved gjennomgang av restanselister, overtrekkslister og oppfølgingshendelser.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Offentlig forvaltning	-	10.200	-	10.200
Lønnstakere o.l.	1.185.474	25.919	14.035	1.225.428
Utlandet	4.092	-		4.092
<i>Næringssektor fordelt:</i>				
Jordbruk, skogbruk, fiske	113.902	16.425	177	130.504
Industriproduksjon	15.049	2.095	739	17.883
Bygg og anlegg	75.239	14.199	6.777	96.215
Varehandel, hotell/restaurant	20.397	6.804	2.555	29.756
Transport, lagring	5.138	587	956	6.681
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	91.168	1.880	7.016	100.064
Sosial og privat tjenesteyting	7.150	751	-	7.901
Sentralbank				
Kredittinstitusjoner				
Sum	1.517.610	78.860	32.254	1.628.724
Oppland	1.011.104	66.775	31.629	1.109.508
Oslo	176.404	9.606	550	186.560
Resten av Norge	326.010	2.479	-	328.489
Utlandet	4.092	-	75	4.167
Gjennomsnitt²	1.128.571	68.588	24.203	1.221.361

¹ Etter individuelle nedskrivninger

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (beløp i tusen kroner)

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1-3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	96.940	15.666	75.269	319.939	1.009.796		1.517.610
Ubenyttede rammer			78.860		-		78.860
Garantier				32.254	-		32.254
Sum	96.940	15.666	154.129	352.193	1.009.796	-	1.628.724

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Misligholdte engasjementer	Engasjementer med nedskrivninger	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger ¹ siste år	Garantier med avsetning ²	Avsetninger på garantier
Lønnstakere o.l.	2.302	10.496	1.333	274		
Utlandet			-			
<i>Næringssektor fordelt:</i>						
Jordbruk, skogbruk, fiske	-	2.026	850			
Industriproduksjon	-		-			
Bygg og anlegg	1.540	1.541	224	22		
Varehandel, hotell/restaurant	94	94	93	53		
Transport, lagring	1.088	918	889	50		
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	1.894	1.894	650			
Sosial og privat tjenesteyting	1.517	5.321	300	300		
Sum	8.435	22.290	4.339	699	-	-
Oppland	5.944	21.713	3.755	752		
Oslo	1.836					
Resten av Norge	655	577	455	(53)		
Utlandet			129			

¹ Kun individuelle nedskrivninger

² Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i nedskrivninger på individuell utlån og avsetninger på garantier siste år (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Individuelle nedskrivninger på utlån		
Individuelle nedskrivninger 01.01.	2.333	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-71	
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	97	
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	750	
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-77	
Tilført ved fusjon	1.307	
Individuelle nedskrivninger 31.12.	4.339	-
Endringer i nedskrivning på grupper av utlån siste år (beløp i tusen kroner)		
Nedskrivninger på grupper av utlån		
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	3.240	
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	-1.170	
Tilført ved fusjon	2.400	
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	4.470	-
Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger (beløp i tusen kroner)		
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	699	
Periodens endring i gruppeavsetninger	-1.170	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	71	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	2	
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-113	
Periodens tapkostnader	-511	-

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Banken har pr. rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp før sikkerheter	Engasjementsbeløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	58.129	58.129				
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	31.272	31.272		31.272		
Institusjoner	8.638	8.038		3.038		
Foretak	157.636	151.242		2.432		
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.369.523	1.369.082		6.625	93,42 %	
Forfalte engasjementer	21.404	19.311			80,81 %	
Obligasjoner med fortrinnsrett	59.088	59.088		59.088		
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	96.935	96.935		96.935		
Andeler i verdipapirfond	5.313	5.313				
Egenkapitalposisjoner	20.563	20.563	5.800			
Øvrige engasjementer	157.176	154.577				
Sum	1.985.676	1.973.549	5.800	199.390		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Banken benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet, og minst hvert tredje år.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Valdres Sparebank har ikke derivater.

5. EGENKAPITALPOSISJONER

Aksjer, obligasjoner og andeler som ikke er i hanselsporteføljen klassifiseres som omløpsportefølje eller som anleggspportefølje. Bankens beholdning av omløpsaksjer er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Virkelig verdi er oppgitt av Eika Kapitalforvaltning pr. årsskifte.

Anleggsaksjer, det vil si aksjer som er ment for varig eie, er vurdert til anskaffelseskost i regnskapet. Dersom virkelig verdi av aksjene som er klassifisert som anleggsmidler faller under anskaffelseskostnad, og verdifallet ikke er vurdert til å være av forbigående karakter, nedskrives aksjene. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er tilstede.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner)

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/-tap i perioden	Urealisert gevinst/-tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler – gevinstformål	5.313	5.883	210	-30	180	-
– børsnoterte aksjer						
– andre aksjer og andeler	5.313	5.883	210	-30	180	
Aksjer og andeler – strategisk formål	26.364	26.733	9	5	14	-
– børsnoterte aksjer						
– andre aksjer og andeler	26.364	26.733	9	5	14	

1 "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6. RENTERISIKO

Renterisiko er risiko for tap som følge av endringer i det generelle rentenivået. Risikoen oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldspostene har ulik gjenstående rentebindingstid. Bankens renterisiko vurderes som lav.

Renterisiko	
Eiendeler	Renterisiko i tusen kroner ¹
Utlån til kredittinstitusjoner	-58
Utlån til kunder	-1.746
Finansielle investeringer	-121
Gjeld	
Gjeld til kredittinstitusjoner	212
Andre innskudd	2.290
Sum renterisiko	577

¹ Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende. Dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldene eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere behovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer med videre.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleranse kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjementer, rammer for eksponering mor enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoen, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoen. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken en «omvendt» stresstest. I en slik stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og/eller overtatt. Deretter simulerer banken med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum gir det resultat man har bestemt. Hensikten med en slik omvendt stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under ett kritisk nivå.

Banken har vedtatt et minimumsnivå for kapital som skal gjenspeile bankens samlede risikotoleranse. Vurderingen er basert på beregnet kapitalbehov, offentlige krav og markedets forventninger. Det er etablert et sett av handlingsregler, hvor det fremgår hvilke tiltak som skal iverksettes ved ulike nivåer av faktisk kapital.

Styret har godkjent utforming og metodevalg for kapitalbehovsvurderingen og stresstester.

Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år. Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for ulike risikoer ved hjelp av ulike metoder:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Likviditetsrisiko
- Forretningsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategisk risiko
- Systemrisiko

Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risiko, og hvordan banken håndterer disse.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav.

Bankens forretningsmessige formål er først og fremst å ta imot innskudd og å låne ut penger til publikum og næringsvirksomhet med tilstrekkelig sikkerhet og fasiliteter for betalingsformidling. Kredittrisiko er derfor en inntektskilde og en strategisk risiko for banken. Kredittrisiko vil utgjøre hovedbestanden av bankens totale risiko. Kredittrisiko utgjør bankens største risiko og er den risikofaktor som binder mest kapital.

Kredittrisiko styres gjennom egne styringsdokumenter og bevilgningsreglement. Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje, bransje og enkeltkunder. Styret fører en moderat risikoprofil.

Markedsrisiko

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser.

Styring av markedsrisiko er nedfelt i bankens policy for markedsrisiko, dokumentet vedtas av styret og gir føringer for bankens samlede eksponering.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Tapet kan være forårsaket av bevisste eller ubevisste handlinger/hendelser.

I dette inngår risikoen for at banken kan bli påført tap eller kostnader som følge av blant annet:

- IT-systemer og organisasjonen ikke kan behandle transaksjoner korrekt og på en tidsriktig måte.
- Manglende sikring av omdømme, eiendeler og ressurser m.v.
- Bevisste handlinger fra egne ansatte og/eller utenforstående med sikte på å oppnå urettmessige fordeler.
- Manglende sikring av kunders eiendeler eller uaktsomhet ved forvaltning av eiendeler på vegne av andre.
- Systemtekniske og manuelle kontroller som ikke fungerer.

Bankens styring og kontroll med operasjonell risiko inngår som en viktig del av bankens arbeid i henhold til internkontrollforskriften. Som en liten bank må styring og kontrollfunksjonene i stor grad baseres på tillit og ansvar-relasjoner til de utøvende i organisasjonen. Enkle etablerte kontrollrutiner skal ha som hensikt å sikre at eventuelle hendelser og prosesser som kan påføre banken og dets kunder tapsrisiko avdekkes i tide.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Av bankens likviditetspolicy, som er styrebehandlet, fremgår det at banken skal ha en lav likviditetsrisiko. Bankens viktigste finansieringskilde, i tillegg til egenkapital, er innskudd fra kunder. Banken har en høy innskuddsdekning.

Styringen av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i finansstrategien, som setter rammer for likviditetsrisiko gjennom rammer for netto likviditetsbehov i ulike tidsintervaller, krav til langsiktig finansiering, størrelsen på udisponerte trekkrettigheter og størrelsen på likviditetsreserver. Dette slik at banken skal være uavhengig av finansiering fra penge- og kapitalmarkedet.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntektsvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, eiere og myndigheter.

Det gjøres en kundetilfredshetsundersøkelse årlig som både Vang Sparebank og Vestre Slidre Sparebank har fått gode resultater i.

Strategisk risiko

Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp.

Bankens styring og kontroll med disse risikoområdene inngår som en viktig del av bankens arbeid i henhold til internkontrollforskriften. Sentralt i bankens overordnede styring og kontroll er bankens årlige vurdering av strategisk risiko og risiko knyttet til forretnings- og støtteprosesser. Denne vurderingen danner grunnlag for fastsettelse av kontrolltiltak relatert til den identifiserte risiko.

Etter styrets oppfatning har bankens oppnådde resultater vist at den er konkurransedyktig i et krevende marked. Banken er midt oppe i en kostnadskrevenne fusjonsprosess, dette vil prege resultatet spesielt i 1. kvartal 2018. Gjennomførte analyser om kundetilfredshet viser at bankene ligger over gjennomsnittet for andre Eika banker. Dette gir en trygghet for at den fusjonerte banken også fremover skal ha evnen til å betjene kundene på en betryggende måte.

Systemrisiko

Systemrisiko for Eika-Bankene kan bestå i at problemer for andre (større) banker kan smitte over på den enkelte Eika-banken. Dette kan bestå i

- fallende verdier på verdipapirportefølje
- vanskelig å få tak i likviditet plassert i andre banken
- vanskelig å få funding på normale vilkår
- DNB som oppgjørsbanken ikke er i stand til å gjennomføre oppgjør gjennom dagen.

Alt dette kan utgjøre en systemrisiko hvis andre banker får problemer. Overnevnte risiko vil være dekket opp ved kapitalbehovsvurderingen av likviditets- og kredittrisiko.

8. STANDARDISERTE SKJEMAER FOR OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM ANSVARLIG KAPITAL

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter		
1	Utsteder	
	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs	
2	identifikasjonskode for rettede emisjoner)	
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet,	
	Behandling etter kapitalregelverket	
4	Regler som gjelder i overgangsperioden	
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	
9	Instrumentets nominelle verdi	
9a	Emisjonskurs	
9b	Innløsningskurs	
10	Regnskapsmessig klassifisering	
11	Opprinnelig utstedelsesdato	
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	
13	Opprinnelig forfallsdato	
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	
	Renter/utbytte	
17	Fast eller flytende rente/utbytte	
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	
21	Vilkår om renteøkning eller annet incitament til innfrielse	
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	
	Konvertering/nedskrivning	
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	
30	Vilkår om nedskrivning	
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav	

Sett N/A hvis spørsmålet ikke er relevant.

Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital		(A) Beløp på datoen for offentlig- gjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangs- regler
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond		26 (1), 27, 28 og 29	
	herav: instrumenttype 1			
	herav: instrumenttype 2			
	herav: instrumenttype 3			
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	187.717	26 (1) (c)	
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.		26 (1) (d) og (e)	
3a	Avsetning for generell bankrisiko		26 (1) (f)	
4	Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
	Statlige innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser			
5	Minoritetsinteresser		84	
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	10.319	26 (2)	
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	198.036	Sum rad 1 t.o.m. 5a	
Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer				
7	Verdijusteringer som følge av kravene om		34 og 105	
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)		36 (1) (b) og 37	
9	Tomt felt i EØS			
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c) og 38	
11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring		33 (1) (a)	
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravsforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)		36 (1) (d), 40 og 159	
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)		32 (1)	
14	Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kreditverdighet		33 (1) (b) og (c)	
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)		36 (1) (e) og 41	
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)		36 (1) (f) og 42	
17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		36 (1) (g) og 44	
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	5.800	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)	
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79	
20	Tomt felt i EØS			
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),		36 (1) (k)	

20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)		36 (1) (k) (i) og 89 til 91	
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)		36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258	
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)		36 (1) (k) (iii) og 379 (3)	
21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)		48 (1)	
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)		36 (1) (i) og 48 (1) (b)	
24	Tomt felt i EØS			
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)		36 (1) (a)	
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)		36 (1) (l)	
26	justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum 26a og 26b	
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap			
	herav: filter for urealisert tap 1			
	herav: filter for urealisert tap 2			
	herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)		468	
	herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)		468	
26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag			
	herav: ...			
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)		36 (1) (j)	
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	5.800	Sum rad 7 t.o.m. 20a, 21, 22, 25a, 25b, 26 og 27	
29	Ren kjernekapital	192.236	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus	
Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter				
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond		51 og 52	
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard			
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard			
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (3) og (5)	
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser			
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital		85 og 86	
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	-	Sum rad 30, 33 og 34	

Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer				
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)			52 (1) (b), 56 (a) og 57
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)			56 (b) og 58
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)			56 (c), 59, 60 og 79
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)			56 (d), 59 og 79
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser			Sum rad 41a, 41b og 41c
41a	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)			469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
41b	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)			
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
41c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag			
	herav: filter for urealisert tap			
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)			
	herav: ...			
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)			56 (e)
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	-		Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42
44	Annen godkjent kjernekapital	-		Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt
45	Kjernekapital	192.236		Sum rad 29 og rad 44
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger				
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond			62 og 63
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser			486 (4) og (5)
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser			
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen			87 og 88
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap			62 (c) og (d)
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	-		Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50
Tilleggskapital: Regulatoriske justeringer				
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)			63 (b) (i), 66 (a) og 67
53	Beholdning av tilleggskapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)			66 (b) og 68
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)			66 (c), 69, 70 og 79
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser			
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser			

55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (d), 69 og 79	
56	Justeringer i tilleggskapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		Sum rad 56a, 56b og 56c	
56a	Frdrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
56b	Frdrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for annen godkjent kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)			
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggskapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag		468	
	herav: filter for urealisert tap			
	herav: filter for urealisert gevinst		468	
	herav:...			
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggskapital	-	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56	
58	Tilleggskapital	-	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus	
59	Ansvarlig kapital	192.236	Sum rad 45 og rad 58	
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser		472 (10) (b)	
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital		469 (1) (b)	
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital			
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggskapital			
60	Beregningsgrunnlag	953.600		
Kapitaldekning og buffere				
61	Ren kjernekapitaldekning	20,16 %	92 (2) (a)	
62	Kjernekapitaldekning	20,16 %	92 (2) (b)	
63	Kapitaldekning	20,16 %	92 (2) (c)	
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	12,00 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133	
65	herav: bevaringsbuffer	2,50 %		
66	herav: motsyklisk buffer	2,00 %		
67	herav: systemrisikobuffer	3,00 %		
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)		CRD 131	
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav		CRD 128	
69	Ikke relevant etter EØS-regler			
70	Ikke relevant etter EØS-regler			
71	Ikke relevant etter EØS-regler			

Kapitaldekning og buffere				
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70	
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (i), 45 og 48	
74	Tomt felt i EØS			
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.		36 (1) (c), 38 og 48	
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen				
76	Generelle kredittrisikoreserver	-	62	
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen		62	
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62	
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger		62	
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser				
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)	
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	484 (3) og 486 (2) og (5)	
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	